



„Pentru a se integra în Uniunea Europeană, Republica Moldova trebuie să facă, în primul rând, curățenie în justiție”

Monica Macovei,
copreședinta Comitetului de
Cooperare Parlamentară
UE - Republica Moldova



REFORMA PE SCURT

Salariile judecătorilor din Moldova – cele mai mici din Europa

În martie curent, Comisia Europeană pentru Eficiența Justiției a publicat un raport în care este menționat că judecătorii moldoveni au cele mai mici salarii din Europa. Potrivit documentului, un judecător din Moldova este remunerat cu peste trei mii de euro pe an. La coada clasamentului, țara noastră este surclasată de Ucraina cu 6120 de euro pentru un judecător pe an și Albania cu 7350 de euro. La celălalt pol, cu cele mai mari salarii din Europa, sunt judecătorii din Scoția - 150106 de euro pe an, urmați de cei din Irlanda cu 147961 de euro.

Penitenciar european la Goian



Așa arată biblioteca de la penitenciarul din Goian.

La 7 mai 2013, în satul Goian, comuna Ciorescu din municipiul Chișinău, a fost inaugurat un penitenciar destinat detenției minorilor. Aici au fost transferați minorii de la Penitenciarul nr. 2 Lipcani. Potrivit Departamentului Instituțiilor Penitenciare (DIP), în noul penitenciar va fi asigurată modificarea sistemului corecțional de justiție juvenilă, astfel încât detenția să fie înlocuită cu un mediu centrat pe copil, care să includă activități educaționale, terapeutice și de orientare vocațională. Instituția este dotată cu săli de calculatoare, bibliotecă, clase de studii, sală de sport și clasă de studiere a unei profesii, toate aceste locații fiind racordate standardelor europene. Ana Druță, șefa Direcției Relații Publice, Mass-Media și Secretariat din cadrul DIP, ne-a informat că lucrările de renovare a blocului din Goian au costat 1,7 milioane lei, mijloacele financiare provenind din bugetul de stat, de la donatori din țară și din străinătate, dar și de la angajații DIP care și-au oferit salariul pentru o zi de muncă în scopul modernizării acestei clădiri. Penitenciarul are în prezent o capacitate de 60 de persoane.

La începutul anului curent, Strategia de reformă a sectorului justiției pentru anii 2011 - 2016 a fost realizată în proporție de

56%

13% din acțiunile planificate sunt nerealizate, iar restul sunt în proces de realizare.

Sursă:
Raportul anual privind gradul de implementare a Strategiei de reformă,
www.justice.gov.md

Înregistrarea audio a proceselor de judecată este obligatorie

Potrivit Departamentului Administrației Judecătorești (DAJ), la ora actuală, majoritatea instanțelor de judecată din țară au posibilitatea tehnică de a înregistra audio ședințele de judecată, fie cu echipamentul din sistemul „SRS Femida” (calculatoare și microfoane, conectate la un soft special de înregistrare), fie cu dictafoanele. Deși teoretic, toate cele 53 de instanțe din țară trebuie să înregistreze ședințele de judecată, la modul practic, unele judecătorii nu fac acest lucru.

Judecătoria Cămin are în dotare dictafoane, însă nu înregistrează nicio ședință de judecată. Președintele instanței, Tudor Berdilă, motivează acest lucru prin faptul că părțile unei ședințe de judecată (reclamantul și reclamatul) nu solicită ca procesul să fie înregistrat. „La începutul ședinței, întrebăm participanții la proces dacă doresc ca să fie înregistrați, iar ei refuză acest lucru. Poate la Chișinău oamenii solicită înregistrarea proceselor, dar la noi, oamenii nu vor”, spune Tudor Berdilă. El mai afirmă că, după instalarea sistemului modern de

Potrivit Regulamentului privind înregistrarea audio digitală a ședințelor de judecată, „Participanții la proces au dreptul la o copie de pe înregistrarea audio a ședinței de judecată. Copia de pe înregistrarea audio a ședinței de judecată se eliberează de către grefier la solicitarea scrisă sau verbală a participantului contra unei plăți stabilite de Guvern”.

(notă: plata constituie 20 de lei)



Un proces de judecată la Curtea de Apel Bălți unde este utilizat sistemul de înregistrare audio „SRS Femida”.



înregistrare audio „SRS Femida”, toate ședințele de judecată vor fi înregistrate.

La Curtea de Apel Bălți, sistemul de înregistrare audio „SRS

Femida” este utilizat de mai mult de doi ani. Eduard Ababei, vicepreședintele instanței, afirmă că înregistrarea unui proces de judecată aduce multe avantaje. „Dacă

înainte, să admitem că se omiteau în procesul-verbal unele detalii din cadrul ședinței, acum nu se fac astfel de erori, fiindcă ori de câte ori este nevoie poate fi ascultată înregistrarea. Mai mult decât atât, înregistrarea audio influențează foarte mult comportamentul participanților la proces, atât a părților, cât și a judecătorilor”, susține vicepreședintele Curții de Apel Bălți.

Înregistrarea este obligatorie

„Aproape toate instanțele de judecată din țară sunt dotate cu dispozitive de înregistrare audio. Acolo unde încă nu a fost instalat sistemul „Femida”, judecătorii trebuie să utilizeze dictafoanele. Este o procedură obligatorie pentru toate instanțele. Unele judecătorii duc lipsă de săli de judecată spațioase, unde ar fi posibilă instalarea sistemului modern de înregistrare, însă și în acele judecării trebuie să fie folosite dictafoanele pentru a asigura transparența ședințelor”, specifică Constantin Bragoi, directorul Departamentului Administrare Judecătorească (DAJ). El ne-a declarat că președinții instanțelor de judecată riscă sancțiuni disciplinare dacă se dovedește că în judecării nu se practică înregistrările audio ale proceselor, cu toate că instituția este dotată tehnic cu astfel de sisteme. În același timp, directorul DAJ ne-a spus că până acum niciun președinte de judecatorie nu a fost sancționat pentru astfel de abateri.

Site-ul CSM, o adevărată provocare pentru justițiabili

Cu scopul de a spori transparența sistemului justiției în Republica Moldova, în anul 2009 a fost creată pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii www.csm.md. După patru ani, site-ul CSM nu oferă suficiente informații pentru cei care vor să afle mai multe despre activitatea acestei instituții, dar și a întregului sistem judecătoresc din Moldova. Reprezentantii CSM invocă faptul că acest tip de site are o capacitate mică de încărcare a documentelor, iar pentru întreținerea lui nu sunt alocate mijloace financiare.

În Raportul de Monitorizare privind transparența și eficiența CSM din Republica Moldova pentru perioada 2010-2012, elaborat de Centrul de Resurse Juridice e specificat că multe din sub-compartimentele paginii web a Consiliului Superior al Magistraturii sunt goale sau conțin informații învechite. „Lipsește CV-urile membrilor CSM, șefului Secretariatului, personalului Secretariatului, membrilor Colegiilor CSM și ale membrilor Inspecției Judiciare. În ceea ce privește funcționalitatea paginii, pentru un utilizator neinițiat în activitatea CSM, este o adevărată provocare să găsească informația dorită. Pagina web are un sistem de căutare, însă acesta nu este ușor vizibil. Mai mult, el permite căutarea doar după cuvântul-cheie, nu însă și după alte criterii”, se menționează în raport.

Hotărârile CSM sunt greu de găsit

Pe site-ul CSM lipsește categoria „Relații

cu publicul” sau „Relații cu mass-media”, care ar facilita găsirea informației de către publicul larg și presă. Totodată, Centrul de Resurse Juridice a constatat mai multe deficiențe la postarea hotărârilor pe site-ul instituției. Astfel, hotărârile CSM sunt plasate în ordine cronologică, ceea ce face practic imposibilă accesarea hotărârii după tipul ei, unicul criteriu disponibil pentru a găsi o hotărâre fiind data adoptării acesteia. Cu toate că Legea cu privire la CSM obligă această instituție să publice toate hotărârile pe pagina web, unele hotărâri așa și nu sunt plasate. Potrivit raportului, „nepublicarea materialelor ședinței CSM reprezintă un obstacol pentru activitatea eficientă a mass-mediei, reprezentanții căreia și-au manifestat de repetate ori nemulțumirea privind acest subiect, precum și a societății civile care monitorizează activitatea CSM”.

CSM nu alocă bani pentru întreținerea paginii web

Ioana Chironeț, șefa Aparatului Consiliului Superior al Magistraturii, recunoaște că pagina web a instituției nu oferă suficientă informație, dar argumentează că programarea actuală a site-ului nu permite, din punct de vedere tehnic, plasarea unui volum mare de documente. Din spusele Ioanei Chironeț, în bugetul instituției nu sunt planificați bani pentru întreținerea acestei pagini și lipsește personalul tehnic permanent care s-ar ocupa de pagina web, iar persoana responsabilă de relațiile cu publicul și

mass-media nu reușește să se ocupe și de site-ul instituției.

Recomandări pentru o pagină web mai aproape de justițiabili

Centrul de Resurse Juridice a făcut o serie de recomandări CSM-ului pentru a îmbunătăți calitatea paginii web a instituției. Iată unele din recomandări:

- **publicarea**, împreună cu agenda ședințelor CSM, a materialelor adiționale care urmează a fi examinate la ședințe;
- **publicarea** proceselor-verbale ale ședințelor;
- **transmiterea** on-line a ședințelor pe pagina web a CSM, precum și arhivarea acestora pentru accesare ulterioară;
- **publicarea** notelor informative, a actelor de control și rapoartelor anuale de activitate ale Inspecției Judiciare;
- **publicarea tuturor declarațiilor de venituri și proprietate și a declarațiilor cu privire la conflictele de interes** ale judecătorilor pentru anii 2009-2012;
- **postarea** pe pagina web a CSM, într-o rubrică separată, a informației statistice despre activitatea sistemului judecătoresc.

Anul	Hotărâri nepublicate pe pagina web a CSM
2010	89 sau 14,7% din totalul de 607 hotărâri
2011	56 din 713 (7,9%)
2012	25 din 848 (3%)